

Koen en Sander uit Ilpendam: ‘Duurzamer dan dit kan ons monument nauwelijks worden’

Koen en Sander gingen aan de slag met het verduurzamen van hun nieuwe huis. Wij gingen bij ze langs!

Even voorstellen

Wij zijn Koen (44) en Sander (41) en zijn vaders van 2 kinderen: Dante van 5 en Olivia van 1 jaar. We kennen elkaar dit jaar 12 jaar en zijn 5 jaar verloofd. Doordat er 2 kinderen tussendoor kwamen is de bruiloft er nog niet van gekomen, maar we denken erover om in onze eigen tuin te trouwen.

Waarom sprak deze woning jullie zo aan?

Wij hebben ons vorige huis in Amsterdam in opdracht laten bouwen. Een moderne villa, voorzien van modern vernuft en duurzame maatregelen. We waren heel content met dit ‘tailor made’-huis en onze burens, maar zijn toch verliefd geworden op deze bijzondere Rietveld-villa in Ilpendam. We ontdekten deze woning bij toeval. We hadden ons huis in Amsterdam voor een 2-daagse fotoshoot verhuurd en weken zelf uit naar een bed & breakfast in Ilpendam. We zagen de villa te koop staan en hoewel het geen liefde op het eerste gezicht was, bleef het huis ons bezig houden. Ons eerste bod werd niet geaccepteerd, maar bij een tweede bod waren we ineens eigenaar van een nieuwe woning.

Eerlijk gezegd schrokken we hier best even van. Wat hadden we ons op ons hals gehaald? Ons fantastische huis met alle comfort en isolatie in Amsterdam gingen we verruilen voor een naoorlogse Rietveld-villa die zeer grondig gerestaureerd moest worden. Uiteindelijk zijn we gevallen voor het prachtige ontwerp, in combinatie met de mooie ligging. Het huis ligt op een eiland van bijna 6000m² net buiten de dorpskern, met uitzicht op de weilanden en het Ilperveld/Varkensland. Omdat het perceel zich lager dan de dijk, de Monnickendammerrijweg, bevindt is het huis 1 meter boven het maaiveld gebouwd waardoor het lijkt of het op een soort terp staat. We hebben niet alleen vrij uitzicht over de weilanden, maar zien in de verte ook de skyline van Amsterdam.

Wat maakt dit huis zo bijzonder?

Hoewel het huis nationaal en internationaal veel bekendheid heeft, wordt ons huis in het dorp ‘de burgemeesterswoning’ genoemd, omdat oud-burgemeester van Amsterdam, Wim Polak, de woning na zijn ambtsperiode heeft betrokken. Een minder eerbiedige benaming van onze woning is ‘het crematorium’

vanwege het ontwerp. Niet iedereen was gecharmeerd van dit moderne ontwerp, maar Rietveld was in 1957 zijn tijd ver vooruit. In die tijd wilde de gemeente IJpendam alleen een bouwvergunning afgeven als het pand aan het zicht onttrokken werd door een wal met bomen! Gelukkig wordt ons huis nu gezien als één van de meest geslaagde ontwerpen uit het oeuvre van Rietveld, als het gaat om particuliere woonhuizen.

Leuk detail is dat er ook een ontwerp gemaakt is voor een tuinhuis/bijgebouw. Dit is nooit gebouwd, maar wij zijn voornemens dit alsnog te doen om het rijksmonument hiermee te voltooiën. Een oud collega van Rietveld, Bertus Mulder (90 jaar), en onze restauratie architect kwamen er toevalligerwijs achter dat Bertus zelf in 1962 de schetsen hiervoor heeft uitgewerkt en vertaald heeft naar tekeningen en plattegronden.

In welke staat was het huis?

Onze Rietveld-villa was enigszins vervallen en kenmerkt zich natuurlijk vooral door het bijzondere ontwerp en de authentieke details. Het technisch vernuft, de luxe en het comfort stamden nog uit de tijd dat het gebouwd is.

Wat hebben jullie gedaan om het huis duurzamer te maken en met welk doel?

Ons belangrijkste doel is om het hoge energieverbruik te verminderen, maar ook het comfort dat je daarvoor terugkrijgt is voor ons belangrijk. We zijn in eerste instantie begonnen met het zo goed mogelijk isoleren van het huis. Wat uniek is aan ons huis is het grote platte dak, waardoor je gelijk gaat denken aan goede isolatie en zonnepanelen. Dat dak is inmiddels geïsoleerd. Een andere unieke eigenschap zijn de grote ruimtes en grote glaspartijen. Grote ruimtes zijn lastiger te verwarmen en bovendien moeten we het doen met de techniek uit die tijd en dat betekent dat we convectoren in convectorputten hebben. Vloerverwarming mogen wij niet aanbrengen omdat ook het interieur onderdeel is van de monumentenstatus. De grote glaspartijen brengen met zich mee dat we geen isolatieglas kunnen toepassen. Het hedendaagse isolatieglas is te dik voor de stalen kozijnen en de oppervlaktes zijn te groot voor monumentenglas vanwege de winddruk. De vloer wordt nu geïsoleerd vanuit de kruipruimte en er wordt nog onderzocht of spouwmuurisolatie mogelijk is. Daarnaast hebben we nu een geheel nieuwe CV-installatie, bestaande uit ketel, convectoren, radiatoren en een boiler.

Wat staat er nog in de planning?

Er komen nog ventilatoren op de convectoren, die zorgen voor 30% meer warmteafgifte. Met een warmte-terug-win-installatie (WTW) kunnen we de warmte hergebruiken. Ook komt er waarschijnlijk een hybride warmtepomp met zonnepanelen. Uiteindelijk hebben we dan vloer- en dakisolatie, gelaagd glas in plaats van enkel glas, een nieuwe CV-installatie met ventilatoren op de convectoren, een warmte-terug-win-installatie, een hybride warmtepomp en zonnepanelen.

Waar liepen jullie tegenaan?

Wij vonden het heel bijzonder en vooral ook nuttig dat wij een duurzaamheidsadvies van De Groene Grachten door de Gemeente Waterland aangeboden kregen. Dit advies leidde echter wel tot opgetrokken wenkbrauwen bij de installateurs, die een offerte moesten uitbrengen voor de nieuwe installatie en duurzame maatregelen. Men was van mening dat we alleen isolatiemaatregelen konden nemen en dat een hybride warmtepomp bijvoorbeeld, voor dit slecht geïsoleerde pand, niet mogelijk was. De grootste uitdaging voor ons was dus om de installateur te overtuigen van de mogelijkheid om ons huis te verduurzamen. Men geloofde er eenvoudigweg niet in, omdat het huis maar beperkt geïsoleerd kan worden en de investering behoorlijk hoog is.